

Deseta međunarodna olimpijada lingvistike

Ljubljana (Slovenija), 30. juli – 3. avgust 2012. g.

Rešenja zadataka pojedinačnog takmičenja

Zadatak br. 1. Red reči je **OSV** (O: objekat, S: subjekat, V: glagol), **NA** (N: imenica, A: pridev).

A → V ('raditi A'): **A-man**.

V → A:

V	'koga uvek Vju'	'koji uvek V N'
-n	-l-muṅa	N-...-l-ṅay-muṅa
-ju	-y-muṅa	N-...-nay-muṅa

Svakoj imenici prethodi član:

O	S	
balan	baṅgun	žene, opasne životinje i predmeti
bayi	baṅgul	muškarci, životinje
bala	baṅgu	sve druge stvari

Subjekat i njegovi atributi dobijaju nastavak

- **-ṅgu**, ako se reč završava na samoglasnik i sadrži dva sloga;
- **-gu**, ako se reč završava na samoglasnik i sadrži više od dva sloga;
- **-Du**, ako se reč završava na suglasnik; **D** je praskav suglasnik koji se tvori na istom mestu u ustima kao što i poslednji glas u reči.

(a) Skakavac nije ni žena, ni opasna životinja, ali uzima isti član, zato mora da bude „stara žena” iz mita. Lingvista je mislio da je **baṅgun bundiṅju** u (14) greška.

(b) 17. **balan paṅga baṅgul ṅumaṅgu guniymuṅagu bambunman.**

Otac, koga uvek traže, leči devojčicu.

18. **bala diban bilbalmuṅa baṅgun biṅjiriṅju guniju.**

Gušter traži kamen, koji uvek guraju.

19. **bayi bargan baṅgul yaṅṅgu gubimbuluṅṅanaymuṅagu baṅjan.**

Muškarac, koji uvek optužuje lekare, prati valabija.

(c) 20. Mali valabi gleda vilinog konjića.

bayi yiriṅjila baṅgul bargandu wuruṅgu buṅan.

21. Tetka, koju uvek prate, savija pero.

bala yila baṅgun mugunaṅagu baṅjalmuṅagu waṅuman.

22. Spavaći posum ignoriše glasnu buku.

bala muṅga baṅgul midindu ṅagundu ṅaṅin.

23. Gusenica traži muškarca, koji uvek nosi kamene.

bayi yaṅa dibandimbanaymuṅa baṅgul bayimbambu guniju.

Zadatak br. 2.

	umbu-ungu		umbu-ungu
1	<i>telu</i>	24	<i>tokapu</i>
2	<i>talu</i>	$48 = 24 \times 2$	<i>tokapu talu</i>
3	<i>yepoko</i>	$72 = 24 \times 3$	<i>tokapu yepoko</i>
12	<i>rurepo</i>	$\alpha \neg \beta := (\alpha - 4) + \beta,$	α -nga β
16	<i>malapu</i>	$\alpha \in \{12, 16, 20, 24, 28, 32\},$	
20	<i>supu</i>	$\beta \in \{1, 2, 3\}$	
24	<i>tokapu</i>	$\gamma + \delta,$	$\gamma \delta$
28	<i>alapu</i>	$\gamma = 24k, k \in \{1, 2, 3\},$	
32	<i>polangipu</i>	$9 \leq \delta \leq 32, \delta \neq 24$	

- (a) *tokapu polangipu* = $24 + 32 = 56,$
tokapu talu rureponga telu = $24 \times 2 + 12 \neg 3 = 57,$
tokapu yepoko malapunga talu = $24 \times 3 + 16 \neg 2 = 86,$
tokapu yepoko polangipunga telu = $24 \times 3 + 32 \neg 1 = 101.$
- (b) $13 = 16 \neg 1 =$ *malapunga telu,*
 $66 = 24 \times 2 + 20 \neg 2 =$ *tokapu talu supunga talu,*
 $72 = 24 \times 3 =$ *tokapu yepoko,*
 $76 = 24 \times 2 + 28 =$ *tokapu talu alapu,*
 $95 = 24 \times 3 + 24 \neg 3 =$ *tokapu yepoko tokapunga yepoko.*

Zadatak br. 3.

	1 l. jednine	1 l. množine	2 l. jednine	2 l. množine	3 l. jednine	3 l. množine
A	<i>nau-</i>				<i>du-</i>	<i>ditu-</i>
B	<i>natzai-</i>	<i>gatzaiyki-</i>			<i>zai-</i>	<i>zaizki-</i>
Z	<i>-t</i>	<i>-gu</i>	<i>-zu</i>	<i>-zue</i>		<i>-te</i>

	A	B	Z	
<i>ahaztu</i>	— na koga —	ko	ko	zaboravio
<i>hurbildu</i>		ko	kome	prišao
<i>lagundu</i>	kome		ko	pomogao
<i>mintzatu</i>		ko	sa kim	pričao
<i>ukitu</i>	koga		ko	dotaknuo

- (a)
<i>ahaztu ditut</i>	}	zaboravio sam na njih	<i>lagundu dute</i>	pomogli su mu
<i>ahaztu zaizkit</i>			<i>lagundu nauzue</i>	pomogli ste mi
<i>ahaztu zaizu</i>		zaboravio si na njega	<i>mintzatu natzaizu</i>	pričao sam sa tobom
<i>hurbildu natzaiuze</i>		prišao sam vama	<i>mintzatu gatzaiyikizue</i>	pričali smo sa vama
<i>hurbildu zait</i>		prišao mi je	<i>mintzatu zaizkigu</i>	pričali su sa nama
<i>lagundu ditugu</i>		pomogli smo im	<i>ukitu ditugu</i>	dotaknuli smo ih
<i>lagundu dituzu</i>		pomogao si im	<i>ukitu naute</i>	dotaknuli su me
- (b) dotaknuo si me — *ukitu nauzu,* prišli su mi — *hurbildu zaizkit.*
- (c) *lagundu dut* — pomogao sam mu, *hurbildu gatzaiyikizu* — prišli smo ti.
- (d) zaboravio si na njega (*ahaztu zaizu*) — *ahaztu duzu.*

Zadatak br. 4. Rečenice imaju sledeću strukturu: $S \text{ paa } V \text{ O } [O']$ (S: subjekat, V: glagol, O: objekat, O': još jedan objekat).

	dati	nazvati	udariti, ubiti
O	kome	koga	koga
O'	šta	kako	čime

Svakoј imenici prethodi član, koji je **a** ako to je prvo 3. lice u rečenici i **bona** u suprotnom slučaju. Na isti način se bira i zamenica za 3 l. jednine **e** ili **bona**.

Lične zamenice:

	1 l. jednine	1 l. množine	2 l. jednine	2 l. množine	3 l. jednine	3 l. množine
S	<i>enaa</i>	<i>enam</i>	<i>ean</i>	<i>eam</i>	<i>eove</i>	<i>eori</i>
O, O'	<i>anaa</i>		<i>vuan</i>	<i>ameam</i>	<i>e, bona</i>	

- (a) 13. *Eam paa ani a overe.* — Pojeli ste kokos.
 14. *Ean paa tasu a oraora bona kae.* — Udario si čarobnjaka tašnom.
 15. *Eove paa tara ameam.* — Video je vas.
- (b) 16. Dali smo ti jelo. — *Enam paa hee vuan a taba'ani.*
 17. Nazvao me je detetom. — *Eove paa dao anaa bona beiko.*
 18. Ubio sam ga time. — *Enaa paa asun e bona.*
 19. Čarobnjak je dao ribu dečaku. — *A oraora paa hee bona visoasi bona iana.*

Ono što je bilo spomenuto u kontekstu stoji u početku rečenice i dobija član **a**. Ako se u ovom slučaju subjekat koji je izražen zamenicom stavlja iza glagola, onda se u njemu gubi početno **e**-. Ako se premešta subjekat koji je izražen imenicom, onda se član **a** sačuva.

$$\begin{array}{l} \underline{S} \text{ paa } V \text{ O } [O'] \rightarrow \underline{S} \text{ paa } V \text{ O } [O'] \\ S \text{ paa } V \underline{O} [O'] \rightarrow \underline{O} \text{ paa } V S [O'] \\ S \text{ paa } V \text{ O } \underline{O}' \rightarrow \underline{O}' \text{ paa } V S O \end{array}$$

- (c) 20. (Zašto je čarobnjak bio uvređen?) Nazvali su čarobnjaka ženom.
 — *A oraora paa dao ori bona moon.*
 21. (Zašto je sekira mokra?) Dečak je ubio ribu sekirom.
 — *A toraara paa asun a visoasi bona iana.*

Zadatak br. 5. Ako se kombinuju dve reči, prva se menja na ovakav način:

-VCV → -VC
-VCu → -VC
-VCi → - \ddot{V} C
-VCa → -VaC
(V: samoglasnik, C: suglasnik).

Isto se dešava ako je pridev stvoren uz pomoć ponavljanja imenice ili glagola: 'ele + 'ele → 'el'ele 'biti blizu × 2 = plitak'.

Red reči je

- $\boxed{N_1 N_2}$ (N_1 : reč na koju se odnosi atribut, N_2 : atribut);
 - $\boxed{N A}$ (takođe sa značenjem 'koji ima A N': *huag 'el'ele* 'srce + plitak = nestrpljiv');
 - $\boxed{V O}$ (sastavljena reč koju smo dobili može da bude imenica ili glagol: *a'öf fau* 'iscrpati + godina = kraj godine', *hül hafu* 'prevrtati + stena = duvati (o orkanu)').
- (a) 'u'u — ruka, *isu* — nos, *kia* — vrat (šija), *leva* — kosa, *mafa* — oko, *susu* — grudi, *huga* — srce.
- (b) *tiro* — staklo,
poga — rupa,
huag lala — strpljiv,
haf puhraiki — vulkanska stena,
maf pogi = *maf pala* — slep.
- (c) okrugao — *kalkalu*; seći kopru — 'ol *niu*; kovrdžava kosa — *leav pirpiri*; lepljiv — *pulpulu*; sijati — *rima*; đubre (smeće) — *mofa*.
- (d) • reč: *fäega* (ili *fäeaga*, *fäeagu*).
• iscrpati: *a'ofi* (ili *a'öfi*, *a'öfö*, *a'öfu*, *a'öfü*, *a'ofü*).